

Medierea este una dintre metodele de soluționare alternativă a litigiilor (SAL) din Portugalia, alături de instanțele de arbitraj și de instanțele care instrumentează plângeri minore (*julgados de paz* – instanțele de pace). Legea nr. 29/2013 din 19 aprilie 2013 („Legea privind medierea”) stabilește cadrul național al medierii ca reprezentând una dintre metodele SAL. Legea prevede principiile generale aplicabile în Portugalia în materie de mediere, indiferent de natura litigiului care face obiectul medierii, precum și normele juridice ale medierii în materie civilă și comercială, mediatorii și sistemul public de mediere. Legea privind medierea conține următoarele definiții:

„Medierea” este o metodă de soluționare alternativă a litigiilor, aplicată de entități publice sau private, prin intermediul căreia una sau mai multe părți într-un litigiu încearcă, în mod voluntar, să ajungă la un acord cu ajutorul unui mediator;

„Mediatorul” este un terț imparțial și independent, fără competența de a impune un plan de acțiune părților la mediere, care le ajută să ajungă la un acord final asupra chestiunii în litigiu.

Natura medierii și acorduri de mediere

Recurgerea la mediere este pe deplin **voluntară**. Procedura de mediere este **confidențială**. Această confidențialitate poate face obiectul unei derogări numai din motive de ordine publică, în special pentru protejarea interesului superior al copilului, sau în cazurile în care integritatea fizică sau psihică a unei persoane este pusă în pericol, ori atunci când se impune în vederea aplicării sau executării acordului rezultat în urma medierii și numai în măsura în care este necesar din punct de vedere practic pentru a proteja părțile interesate. Cuprinsul sesiunilor de mediere **nu poate fi folosit ca probă** în instanță.

Acordul rezultat în urma medierii este **executiv** cu condiția ca:

acordul să vizeze un litigiu care să poată face obiectul medierii și ca legea să nu impună consfințirea acordului în instanță;

părțile să aibă capacitatea juridică de a încheia un astfel de acord;

acordul să fi fost obținut prin mediere acordată în condițiile prevăzute de lege;

acordul să aibă un conținut care să nu contravină ordinii publice;

acordul să se fi realizat cu ajutorul unui mediator înscris pe lista mediatorilor ținută de Ministerul Justiției. Această listă poate fi consultată [aici](#).

Un acord de mediere obținut în urma medierii efectuate într-un alt stat membru al UE și care respectă dispozițiile alineatelor a) și d) de mai sus este executiv în condițiile în care are caracter executiv și în temeiul sistemului juridic al țării în care a fost încheiat.

În ce domenii se poate recurge la mediere și în ce domenii este întâlnită cel mai frecvent?

Medierea este permisă în materie de drept civil, comercial, al familiei, al muncii și penal. În ultimele trei dintre domeniile enumerate există un sistem public de mediere, fiecare domeniu făcând obiectul unor norme specifice.

Instanțele de pace (*julgados de paz*) dispun de un serviciu public de mediere care are competența de a media orice litigiu care poate face obiectul medierii, chiar dacă litigiul în cauză nu se încadrează în competența *instanțelor de pace*.

Statutul mediatorilor

Legea privind medierea conține un capitol dedicat care prevede drepturile și obligațiile mediatorilor (articolele 23-29). De asemenea, mediatorii trebuie să își desfășoare activitatea în conformitate cu dispozițiile [Codului European de Conduită pentru Mediatori](#).

Nu există un organism public responsabil pentru formarea profesională a mediatorilor; mediatorii sunt formați de organisme private certificate de Direcția Generală de Politică în Domeniul Justiției (*Direção-Geral da Política de Justiça*), în conformitate cu Ordonanța ministerială de punere în aplicare (*Portaria*) nr. 345/2013 din 27 noiembrie 2013.

Costul medierii

Pentru a beneficia de **servicii publice de mediere în materie de dreptul familiei**, fiecare parte implicată în cauză va achita o taxă de 50 EUR, cu excepția următoarelor situații:

în cazul în care s-a acordat asistență judiciară;

atunci când cauza a fost trimisă spre mediere prin decizie a unei autorități judiciare în temeiul articolului 24 din cadrul juridic al procedurii de tutelă legală în dreptul civil (*Regime Geral do Processo Tutelar Cível*);

atunci când cauza, la cererea părților, sau cu consimțământul acestora, a fost trimisă spre mediere prin decizie a unei autorități judiciare sau a comisiei pentru protecția copiilor și tinerilor, ca parte a unei proceduri pendinte vizând protecția copilului.

Recurgerea la **serviciul public de mediere în cauze penale** este gratuită.

Pentru a beneficia de **serviciul public de mediere în materia dreptului muncii**, fiecare parte implicată în cauză va achita o taxă de 50 EUR, fără a aduce atingere posibilității de acordare a asistenței judiciare.

Pe lângă aceste taxe de utilizare a serviciilor publice de mediere, **mediatorii înregistrați pentru furnizarea unor astfel de servicii percep, de asemenea, onorarii**; sumele sunt prestabilite, dar depind de ajungerea sau nu la un acord și de măsurile întreprinse pentru a ajunge la un astfel de acord.

În cazul **medierii prin instanțele de pace (*julgados de paz*)**, dacă se ajunge la un acord, fiecare parte va achita suma de 25 EUR.

Costurile serviciilor private de mediere sunt stabilite de mediatorul ales de părți.

Alte informații utile

Entitatea guvernamentală responsabilă pentru reglementarea sistemului public de mediere este Direcția Generală de Politică în Domeniul Justiției (DGPJ), prin intermediul Biroului său de soluționare alternativă a litigiilor (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios* – GRAL).

[Direcția Generală de Politică în Domeniul Justiției](#). DGPJ nu oferă informații despre modul în care se poate găsi un mediator, dar ține [liste ale mediatorilor care oferă servicii publice de mediere](#). În temeiul legislației privind serviciile publice de mediere, odată luată decizia de a recurge la mediere, selectarea mediatorului se realizează automat.

Ultima actualizare: 25/01/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.